

Les 1 Ik woon in Nederland

Ik ben ..., ik kom uit ...

Uit welk land komen jullie? Hoe lang woont u al in ---?	1 _____
Wat is uw leeftijd? Bent u ---?	2 _____
Hebt u kinderen? Hoeveel kinderen hebt ---?	3 _____
Waar en hoe woont u? Wat ---	4 _____
werk doet u? Waarom bent u ---	5 _____
Nederland gekomen? Bevalt Nederland u? Wie ---	6 _____
antwoord geven op die vragen? Wie ---?	7 _____
Wie durft? U mevrouw? Heel goed. ---	8 _____
zegt u eerst even uw naam. ---	9 _____
mensen kennen elkaar nog niet. Vervolgens ---	10 _____
u wat informatie over uzelf. Zo ---	11 _____
we elkaar beter kennen. En na ---	12 _____
komen de andere mensen aan de ---.	13 _____

Ik spreek al Nederlands

Waar hebt u Nederlands geleerd? Lukt ---	14 _____
al met Nederlanders te praten? Hoeveel ---	15 _____
besteedt u aan de Nederlandse taal? ---	16 _____
u naar de Nederlandse tv? Doet ---	17 _____
dat regelmatig, soms of bijna nooit? ---	18 _____
u alles wat u op de ---	19 _____
hoort? En wat weet u over ---?	20 _____
Wat is de hoofdstad van Nederland? ---	21 _____
welke stad van ons land zit ---	22 _____
regering? Hoeveel provincies heeft Nederland? Hoeveel ---	23 _____
telt ons land? In welk deel ---	24 _____
ons land wonen de meeste mensen? ---	25 _____
u het antwoord op al die ---?	26 _____
De antwoorden staan in deel 1 ---	27 _____
deze cursus. Bent u het antwoord ---	28 _____
sommige vragen vergeten? Of hebt u ---	29 _____
antwoorden onthouden? Herinnert u zich de ---	30 _____
antwoorden nog? Vertelt u maar. Ik ---	31 _____
met belangstelling naar uw antwoorden.	

U spreekt zo snel

Ik ---	32 _____
en versta al aardig Nederlands. Natuurlijk ---	33 _____
ik nog niet alles. Soms spreken ---	34 _____
zo snel. Ik vraag dan: 'Kunt ---	35 _____
alstublieft wat langzamer spreken?' Of: ---	36 _____
begrijp niet wat u zegt. Kunt ---	37 _____
dat nog een keer herhalen?' ---	38 _____
luister ik naar het Nederlandse nieuws. ---	39 _____
meneer of mevrouw praat ook tamelijk ---.	40 _____
Gelukkig begrijp ik veel uit de ---.	41 _____
Soms vraag ik me af: hoe ---	42 _____
kleine kinderen een taal. Ze krijgen ---	43 _____
les, maar luister eens naar een ---	44 _____
van vijf. Het spreekt en verstaat ---	45 _____
Nederlands dan ik! Een kind luistert ---	46 _____
zonder alles te begrijpen. Een kind ---	47 _____
te praten, ook al verstaat niemand ---.	48 _____

Luister dus veel naar Nederlanders en ---	49 _____
te praten. Zo leert u woorden ---	50 _____
u nu nog niet kent. Woorden ---	51 _____
erg belangrijk voor een goed begrip. ---	52 _____
kent inmiddels tussen de vijf- en ---	53 _____
woorden. Dat aantal breiden we nu ---	54 _____
tot minstens duizend.	

Les 2 Vlag en volkslied

De Nederlandse vlag

Hoe ziet de ---	55 _____
vlag eruit? De Nederlandse vlag bestaat ---	56 _____
drie banen, elk met een andere ---.	57 _____
De bovenste baan is rood. De ---	58 _____
baan is blauw. En de middelste ---	59 _____
is wit. Waarvoor hebben we eigenlijk ---	60 _____
vlag? Aan de vlag herken je ---	61 _____
welk land iemand behoort. Elk land ---	62 _____
daarom een andere vlag. Soms lijken ---	63 _____
op elkaar. De Franse vlag is ---	64 _____
rood, wit en blauw. Maar de ---	65 _____
lopen van boven naar onder, en ---	66 _____
van links naar rechts. Er is ---	67 _____
vlag die nog meer lijkt op ---	68 _____
Nederlandse vlag. Dat is de vlag ---	69 _____
Luxemburg. Weet je waarom die vlaggen ---	70 _____
op elkaar lijken? Vroeger behoorde Luxemburg ---	71 _____
Nederland. Wat is het verschil met ---	72 _____
Nederlandse vlag? De kleuren rood en ---	73 _____
zijn anders, ze zijn lichter. Hoe ---	74 _____
de vlag van jouw land eruit? ---	75 _____
de kleuren een bepaalde betekenis?	

Het Nederlandse volkslied

Elk ---	76 _____
heeft een eigen vlag. Elk land ---	77 _____
ook een eigen lied: het zogenaamde ---.	78 _____
Dat wordt gespeeld bij speciale gebeurtenissen, ---	79 _____
op bepaalde feestdagen. Denk maar aan ---	80 _____
voetbalinterland. Of denk aan Koninginnedag ---	81 _____
30 april of aan ---	82 _____
Bevrijdingsdag op 5 mei. Veel mensen kennen het volkslied ---	83 _____
Hun hoofd. Dat hebben ze op de ---	84 _____
geleerd. Wist je trouwens dat ons ---	85 _____
het oudste is van de wereld? ---	86 _____
is gemaakt rond 1570. Het bestaat ---	87 _____
al meer dan 400 jaar. Het ---	88 _____
al bijna vier-en-een-halve ---	89 _____
oud. Het gaat over Willem van ---:	90 _____
een beroemde figuur uit onze geschiedenis. ---	91 _____
behoorde in die tijd tot het ---	92 _____
koninkrijk. Nederland was nog geen onafhankelijke ---.	93 _____
In Spanje was iedereen katholiek. In ---	94 _____
waren veel mensen protestant. De Spaanse ---	95 _____
wilde de protestanten dwingen katholiek te ---.	96 _____
Willem van Oranje vond dat er ---	97 _____

van godsdienst moest zijn. En zo --- 98 _____
de oorlog tegen Spanje die tachtig --- 99 _____
heeft geduurd.

Les 3 Democratie

Een democratisch land deel 1

Nederland is een democratisch ---, 100 _____
evenals de andere landen van de ---. 101 _____
Wat betekent dat eigenlijk 'democratisch'? Wie --- 102 _____
dat uitleggen? Wie kan daar iets --- 103 _____
vertellen? 'Democratisch' betekent: het volk heeft --- 104 _____
macht. Het volk kiest het parlement, --- 105 _____
'Tweede Kamer'. Daarna vormen de partijen --- 106 _____
het parlement een regering. Zo bepaalt --- 107 _____
volk dus welke personen ons land ---. 108 _____
Om de vier jaar mogen we ---. 109 _____
- Mag iedereen in Nederland kiezen? Ja, --- 110 _____
die Nederlander is en tenminste 18 ---. 111 _____
Dat geldt voor zowel mannen als ---. 112 _____
Het geldt ook voor rijke en --- 113 _____
arme mensen, voor mensen met of --- 114 _____
werk. Ook als je geen Nederlands ---, 115 _____
mag je stemmen. Zelfs wie in --- 116 _____
gevangenis zit, mag stemmen. - Meent u --- 117 _____
echt? Ja, en elke stem is --- 118 _____
waard.

Een democratisch land deel 2

Kom jij uit een democratisch ---? 119 _____
Is jouw regering democratisch? - Tja, mijn --- 120 _____
zegt van wel, want iedereen mag ---. 121 _____
Maar we mogen alleen maar stemmen --- 122 _____
één partij. Die partij krijgt dus --- 123 _____
99 % van de stemmen. - Oh, --- 124 _____
heb je niet veel keuze. De --- 125 _____
bepaalt op wie je mag stemmen. --- 126 _____
weten allemaal dat zoiets in veel --- 127 _____
gebeurt. Zulke landen lijken democratisch maar --- 128 _____
zijn het niet. We weten dat --- 129 _____
niet klopt. Dat je kunt kiezen --- 130 _____
niet genoeg. Voor echte democratie zijn --- 131 _____
drie dingen nodig. Ten eerste: er --- 132 _____
verschillende politieke partijen. Ten tweede: iedereen --- 133 _____
kiezen. En ten derde: iedereen kan --- 134 _____
kiezen. Het is dus mogelijk dat --- 135 _____
zelf wordt gekozen. De mensen kunnen --- 136 _____
kiezen als je lid van een --- 137 _____
bent. Krijg je genoeg stemmen, dan --- 138 _____
je zelf in het parlement. - Ook --- 139 _____
je het niet met de regering --- 140 _____
bent? Ja, ook dan. Wie mag --- 141 _____
mag ook worden gekozen. In Nederland --- 142 _____
we elke vier jaar de Tweede ---. 143 _____
Ook in de gemeente kiezen we --- 144 _____
vier jaar de Gemeenteraad.

De koningin

Nederland heeft ---	145
een koningin, straks waarschijnlijk een koning. ---	146
hebben geen president, maar een ----	147
(premier). Is de koningin de belangrijkste ---?	148
We vragen het haar zelf. - Koningin, ---	149
u veel macht? Tja, dat is ---	150
vraag die ik ---	151
een-twee-drie kan beantwoorden. Kijk, de premier en ---	152
ministers nemen de politieke besluiten. Onder ---	153
wetten moet ik mijn handtekening zetten. ---	154
mag zelfs mijn politieke mening niet ---	155
in het openbaar. - Echt waar? Ja ---,	156
zo is het geregeld hier. Daar ---	157
u misschien van op. - Maar speelt ---	158
dan helemaal geen rol in het ---	159
leven? Jawel. Na de verkiezingen wijs ---	160
een informateur aan. Die onderzoekt wat ---	161
regering er mogelijk is. Trouwens, ik ---	162
ook de burgemeesters. Ook dat verbaast ---	163
misschien. Verder heb ik nuttige contacten ---	164
het buitenland. - Maar Uw toespraak eenmaal ---	165
jaar in het parlement? O, die ---	166
de premier. Daar heb ik nauwelijks ---	167
op. - Nog één vraagje, koningin. Heeft ---	168
veel last van de pers? Ach ---,	169
dat valt wel mee. Een vrije ---	170
is noodzakelijk. -Dank u voor dit ---.	171
Graag gedaan.	

Les 4 moeten en mogen

Je moet ..., je mag niet ...

In Nederland moeten kinderen ---	172
5 jaar naar school. Ze moeten ---	173
dag naar school totdat ze 16 ---.	174
Daarna moeten ze nog een jaar ---	175
een dag naar school. In Nederland ---	176
je vanaf 14 jaar een identiteitsbewijs ---	177
je hebben. Dat kan een paspoort ---,	178
een rijbewijs of een ander officieel ---.	179
In Nederland is het verboden iemand ---	180
slaan. Zelfs de politie mag mensen ---	181
slaan! Maar ouders mogen toch wel ---	182
kinderen slaan? Kinderen kunnen soms heel ---	183
zijn. Nee, je mag zelfs je ---	184
kinderen niet slaan. Voor kinderen die ---	185
geslagen is er de kindertelefoon. Volwassenen ---	186
daarvoor de politie bellen. Voor de ---	187
hoeft niemand bang te zijn. Het ---	188
de taak van de politie om ---	189
burgers te helpen. Wat een wetten ---	190
regels. Kinderen mogen niet werken. Je ---	191
maar met één vrouw trouwen. Je ---	192
dat in Nederland heel veel moet ---	193
veel niet mag. Waarom zeggen ze ---:	194
we leven in een vrij land? ---	195

antwoord is: omdat het volk beslist --- 196 _____
mag en wat moet.

Je hebt recht op ...

Iedereen in --- 197 _____
land heeft recht op een woning. --- 198 _____
ja, dat klinkt mooi, maar wie --- 199 _____
die woning? Ik verdien niet zoveel. --- 200 _____
is een woning erg duur. Als --- 201 _____
niet voldoende verdient, heb je recht --- 202 _____
huurtoeslag. Hoe minder je verdient hoe --- 203 _____
huurtoeslag je ontvangt. Huurtoeslag krijg je --- 204 _____
de belastingdienst. Daar weten ze immers --- 205 _____
je verdient. Iedereen heeft recht op --- 206 _____
onderwijs. Stel je voor: je kunt --- 207 _____
lezen of niet rekenen. Dat is --- 208 _____
onze moderne maatschappij een groot probleem. --- 209 _____
je voor dat je niet goed --- 210 _____
kent. Je maakt dan weinig kans --- 211 _____
een goede baan. Al dat soort --- 212 _____
leren we op school. Maar hoeveel --- 213 _____
een school? Een school kost niets. --- 214 _____
is gratis. Op de basisschool betaal --- 215 _____
zelfs niets voor boeken en schriften. --- 216 _____
hebben ook allemaal recht op medische --- 217 _____
de huisarts, de specialist, het ziekenhuis. --- 218 _____
betaalt daarvoor een klein bedrag. En --- 219 _____
je weinig of niets? Dan is --- 220 _____
zorg zelfs gratis. Waarop heb je --- 221 _____
nog recht? Maak maar eens een --- 222 _____

les 5 Mannen en vrouwen

Vrouwen vroeger en nu

Vroeger werkten maar weinig vrouwen buitenshuis. --- 223 _____
bleven thuis om voor hun man --- 224 _____
hun kinderen te zorgen. De mannen --- 225 _____
buitenshuis: in de fabriek, op kantoor --- 226 _____
op het land. Ze moesten geld --- 227 _____
voor hun gezin. Die situatie is --- 228 _____
volledig veranderd. Tegenwoordig werken de meeste --- 229 _____
ook buitenshuis. Hoe komt dat? Waarom --- 230 _____
dat veranderd? Wat is de reden, --- 231 _____
oorzaak van die verandering? Die is --- 232 _____
moeilijk vast te stellen. Vroeger trouwde --- 233 _____
jong en men kreeg snel kinderen. --- 234 _____
gemiddeld gezin bestond uit vier à --- 235 _____
kinderen. Vrouwen hadden het daardoor heel --- 236 _____
druk. De eerste tien tot vijftien --- 237 _____
waren ze gebonden aan huis. Kon --- 238 _____
daarna werk buitenshuis vinden? Haast onmogelijk. --- 239 _____
werken veel vrouwen eerst een aantal --- 240 _____
Ze hebben minder kinderen dan vroeger. --- 241 _____
is er ook opvang voor jonge --- 242 _____
zo kan een vrouw blijven werken. --- 243 _____
werken ook veel korter dan vroeger. --- 244 _____
helpen tegenwoordig hun vrouw. Ze hebben --- 245 _____

tijd genoeg.

Jongens en meisjes

Jongens en meisjes gaan ---	246
vier of vijf jaar naar de ---.	247
Dat was vijftig of zestig jaar ---	248
niet anders. Maar vroeger had je ---	249
scholen voor jongens en voor meisjes. ---	250
is het verschil tussen toen en ---.	251
Na de basisschool gingen jongens en ---	252
naar een andere soort van school. ---	253
gingen naar een school om een ---	254
te leren. Ze werden timmerman, schilder, ---,	255
loodgieter of automonteur. De hele knappe ---	256
leerden eerst nog verder. Ze werden ---	257
ingenieur, leraar, dokter of advocaat. - Waarom ---	258
meisjes geen vak? - Zijn er geen ---	259
meisjes die dokter kunnen worden? Veel ---	260
gingen naar de huishoudschool. Daar volgden ---	261
de opleiding voor de 'ideale vrouw'. ---	262
leerden er koken, kleren maken en ---	263
wassen. Vervolgens trouwden ze. Ze bleven ---	264
en kregen kinderen. Het had geen ---	265
een ander vak te leren of ---	266
te studeren. En de knappe meisjes, ---	267
bedoel de meisjes met veel verstand? ---	268
die ook allemaal naar de huishoudschool? ---	269
meesten wel. Maar ook vroeger had ---	270
ouders die hun dochters verder lieten ---.	271
Ze werden verpleegster of secretaresse. Dat ---	272
typische beroepen voor vrouwen. En de ---	273
meisjes werden onderwijzeres.	

Slimme meisjes

Hoe is dat ---?	274
Gaan meisjes nog steeds naar de ---?	275
Nee, die situatie is nu echt ---.	276
Meisjes blijken even slim als jongens. ---	277
hadden vroeger geen kans om verder ---	278
leren. Net als jongens leren meisjes ---	279
na de basisschool. Ga maar eens ---	280
bezoek op een basisschool. Wie geven ---	281
les? Bijna allemaal vrouwen. Bij uitzondering ---	282
je nog een man. Is je ---	283
een vrouw of een man? Vaak ---	284
vrouw. En let eens op als ---	285
in een ziekenhuis komt. Als je ---	286
een vrouw zag in een witte ---,	287
was dat meestal een verpleegster. Tegenwoordig ---	288
het vaak een dokter of een ---.	289
En een man in een witte ---	290
is vaak haar assistent. Laatst moest ---	291
medicijnen halen bij de apotheek. Weet ---	292
wie mij hielp? Een Marokkaanse vrouw. ---	293
had ook verder geleerd en heeft ---	294
een mooie baan. - Had je geen ---	295
om haar te verstaan? O nee, ---	296

sprak perfect Nederlands. Ze was goed ---	297
in de samenleving. En haar hoofddoekje ---	298
haar heel erg goed.	

Les 6 Immigratie en integratie

Immigratie

Waarom komen ---	299
buitenlanders naar Nederland? Vinden jullie het ---	300
klimaat zo aantrekkelijk? Houden jullie van ---	301
donkere, grijze wolken? Dankzij die wolken ---	302
je zelden last van de hete ---.	303
Of is het de regen waarover ---	304
tevreden zijn? Nooit gebrek aan water: ---	305
groeit en bloeit. En dan de ---:	306
ideaal! Je regelt zelf de temperatuur ---	307
de centrale verwarming. Op die manier ---	308
het nooit te koud en nooit ---	309
warm. Dat is wel leuk gezegd, ---	310
daarvoor ben ik niet gekomen. In ---	311
land vind je nauwelijks werk. Of ---	312
wordt laag betaald. En geld van ---	313
staat om te leven, dat vind ---	314
alleen in Noord-Europa. - Is dat ---	315
de reden van uw komst naar ---?	316
Nee, ik ben vertrokken omdat ik ---	317
voor mijn leven. In mijn land ---	318
ik voortdurend in angst. Twee broers ---	319
mij zitten in de gevangenis. - Waarom? ---	320
hebben ze gedaan? Ze maakten bezwaar ---	321
sommige plannen van de regering. En ---	322
in het openbaar is in ons ---	323
streng verboden! - Welke andere redenen hebben ---	324
om hier te komen? Een opleiding ---?	325
Een huwelijk? Familie?	

Integratie

Mag iedereen zomaar ---	326
binnenkomen? Nee, tegenwoordig worden aan buitenlanders ---	327
gesteld. Ze moeten een bijdrage kunnen ---	328
aan onze samenleving. Ze moeten 'integreren' ---	329
de samenleving. Te veel mensen leven ---	330
een uitkering. Ze vinden geen baan ---	331
hebben nauwelijks contact met Nederlanders. - Wat ---	332
we doen om te 'integreren' in ---	333
samenleving? - Moeten we eten als Nederlanders? - ---	334
we thuis en buiten alleen Nederlands ---?	335
Nee, dat is allemaal niet nodig. ---	336
wordt niet van u gevraagd. - Wat ---	337
Nederlanders wel van ons? In de ---	338
plaats dat je Nederlands spreekt en ---.	339
In de tweede plaats dat je ---	340
hebt van de Nederlandse samenleving. Ouders ---	341
bijvoorbeeld naar ouderavonden van een school ---.	342
Het is ook heel normaal dat ---	343
op school helpen. Vaders helpen op ---	344
sportclub van hun kinderen. In de ---	345

plaats moet je weten hoe je --- 346 _____
baan zoekt. Je moet immers geld ---, 347 _____
voor jezelf of voor je gezin. --- 348 _____
moet je eerst een vak leren. --- 349 _____
biedt de beste kans op een --- 350 _____
baan.

Eén familie

Waarom vinden Nederlanders integratie zo ---? 351 _____
Die vraag kunnen we als volgt ---. 352 _____
De Nederlandse staat beschouwt de hele --- 353 _____
als één familie. We hebben daarvoor --- 354 _____
bekende uitdrukking: 'Vadertje Staat'. Vadertje Staat --- 355 _____
voor elk lid van de bevolking. --- 356 _____
geen werk heeft, krijgt een uitkering. --- 357 _____
krijgt een huis, iedereen kan naar --- 358 _____
dokter, de school is gratis en --- 359 _____
zo maar door. In een familie --- 360 _____
men voor elkaar. Familieleden doen ook --- 361 _____
dingen met elkaar. De helft van --- 362 _____
inwoners van onze grote steden komt --- 363 _____
het buitenland. Stel je voor dat --- 364 _____
die mensen langs elkaar gaan leven. --- 365 _____
kan natuurlijk niet de bedoeling zijn. --- 366 _____
willen iedereen bij onze grote familie ---. 367 _____
In veel landen doet de staat --- 368 _____
weinig voor haar burgers. Alleen de --- 369 _____
familie zorgt voor elkaar. Ook in --- 370 _____
is de eigen familie belangrijk. Ouders --- 371 _____
voor hun kinderen. Broers en zussen --- 372 _____
elkaar. Soms krijgt men zelfs hulp --- 373 _____
ooms en tantes. Maar via de --- 374 _____
helpt hier ook iedereen elkaar.

Les 7 de uitkering

Geen werk

Ik --- 375 _____
geen werk. Ik krijg geen loon. --- 376 _____
kom ik aan geld zodat ik --- 377 _____
eten? Hoe betaal ik de huur --- 378 _____
mijn woning? En wie betaalt de --- 379 _____
voor water, gas en elektriciteit? Voor --- 380 _____
probleem heeft Nederland een oplossing bedacht. --- 381 _____
niet beschikt over voldoende geld, heeft --- 382 _____
op een uitkering. Het bedrag dat --- 383 _____
van de gemeente krijgt, is ongeveer --- 384 _____
aan het minimumloon. Dat wil zeggen, --- 385 _____
je bent getrouwd. Het minimumloon is --- 386 _____
een werkgever minimaal moet betalen. Dat --- 387 _____
geweldig! Zoiets bestaat niet in mijn ---. 388 _____
Maar de huren zijn in Nederland --- 389 _____
hoog. Mijn woning kost meer dan --- 390 _____
euro per maand. Blijft er genoeg --- 391 _____
om van te leven? Ook daaraan --- 392 _____
de Nederlandse staat gedacht. Je weet: --- 393 _____
weinig verdient krijgt een extra bedrag --- 394 _____

de huur. Die huurtoeslag vraag je --- 395 _____
 bij de belastingdienst. Hoe doe ik ---? 396 _____
 Dat lijkt me nogal ingewikkeld. Je --- 397 _____
 naar de Sociale Dienst. Daar helpen --- 398 _____
 je om dat probleem op te ---. 399 _____

Op zoek naar werk

Ik kreeg laatst een bericht van --- 400 _____
 Sociale Dienst. Dat is de --- 401 _____
 die onder andere zorgt voor de ---. 402 _____
 Ik moest langskomen voor een gesprek. --- 403 _____
 gesprek heeft gisteren plaats gehad. - Vertel ---, 404 _____
 waarover ging dat gesprek? Ze wilden --- 405 _____
 of ik zocht naar werk. Ze --- 406 _____
 wat ik deed om werk te ---. 407 _____
 En wat heb je toen gezegd? --- 408 _____
 ik geen tijd heb voor een --- 409 _____
 baan. Mijn vrouw heeft het met --- 410 _____
 baby heel erg druk. Ik breng --- 411 _____
 kinderen naar school en haal ze ---. 412 _____
 Dat kost allemaal heel veel tijd. --- 413 _____
 komt nog bij: wat brengt zo'n --- 414 _____
 nou op? Het minimumloon. Ik krijg --- 415 _____
 via mijn uitkering. Je werkt dus --- 416 _____
 voor niks. - Wat zei die man --- 417 _____
 de sociale dienst? Die man? Die ---! 418 _____
 Ze zei: meneer, een uitkering is --- 419 _____
 tijdelijk bedoeld. Als iedereen zo denkt --- 420 _____
 u werkt straks niemand meer. Dan --- 421 _____
 er zelfs geen geld voor wie --- 422 _____
 echt nodig heeft.

Les 8 De wet

Wetten en regels

Elk land heeft --- 423 _____
 en regels. Iedereen moet zich aan --- 424 _____
 wetten en regels houden. Wie dat --- 425 _____
 doet, raakt in de problemen. - Heeft --- 426 _____
 land dezelfde wetten en regels? Nee, --- 427 _____
 kunnen soms heel anders zijn. Ga --- 428 _____
 in een ander land wonen, dan --- 429 _____
 je de wetten en regels kennen. ---, 430 _____
 de wetten en regels die voor --- 431 _____
 belangrijk zijn. landen waar vrouwen geen --- 432 _____
 mogen rijden. Een vrouw mag daar --- 433 _____
 zelf achter het stuur zitten. Een --- 434 _____
 voorbeeld: ze moeten buiten hun hoofd --- 435 _____
 gezicht bedekken. Of ze kunnen niet --- 436 _____
 scheiden van hun man. Er zijn --- 437 _____
 landen waar mannen andere rechten hebben --- 438 _____
 vrouwen. Iedereen moet zich houden aan --- 439 _____
 wetten en regels. In sommige landen --- 440 _____
 belangrijke personen dat niet. Een bekend --- 441 _____
 is: iedereen is gelijk, maar sommigen --- 442 _____
 een beetje gelijkjer dan anderen.

De Grondwet

De ---	443
wet in Nederland is de Grondwet. ---	444
we eens kijken naar een aantal ---	445
rechten. Het eerste recht is misschien ---	446
het belangrijkste. Het luidt als volgt: ---	447
die zich in Nederland bevindt, wordt ---	448
gelijke wijze behandeld'. De wet voegt ---	449
toe: - het doet er niet toe ---	450
welke godsdienst je behoort - het doet ---	451
niet toe of je man bent ---	452
vrouw - het doet er niet toe ---	453
ander verschil aanwezig is. Een tweede ---	454
recht is de vrijheid van godsdienst. ---	455
heeft het recht zijn godsdienst uit ---	456
oefenen'. Ook al zijn de meeste ---	457
in Nederland christen, het is geen ---	458
probleem wanneer iemand jood of moslim ---.	459
Ook mag men synagogen en moskeeën ---.	460
Een derde heel belangrijk recht is ---	461
recht op vrije meningsuiting. Je mag ---	462
zeggen en schrijven wat je wilt. ---	463
kom je bij ons nooit in ---	464
gevangenis. Je mag dus van iemand ---:	465
'hij is een dief', ook al ---	466
hij zo eerlijk als goud? Nee, ---	467
je dat niet kunt aantonen, dan ---	468
je. En liegen is verboden.	

De wet

Anna: Boris ---,	469
je stelen? Boris: Nee, natuurlijk ---.	470
Anna: Als je arm bent mag ---.	471
Dat heeft een Nederlandse bisschop ---.	472
Boris: Dat mag hij helemaal niet zeggen! ---	473
is verboden. Anna: Dat vond de ---	474
ook. De bisschop is veroordeeld. Ik ---	475
dat gek. Iedereen mag toch zeggen ---	476
hij vindt? Er is hier toch ---	477
van meningsuiting? Boris: Ja, maar kijk: ---	478
is een belangrijke man. Hij is ---	479
leider van de kerk. Als hij ---	480
zegt, gaat iedereen stelen. Moest de ---	481
naar de gevangenis? Anna: Nee, dat ---.	482
Hij moest zeggen dat de mensen ---	483
mogen stelen. Zelfs niet als ze ---	484
zijn. Boris: Zijn er eigenlijk arme ---	485
in Nederland? Anna: Er zijn mensen ---	486
geen geld en geen werk hebben. ---	487
krijgen geld van de overheid. Maar ---	488
is vaak niet genoeg. Dan moeten ---	489
wel stelen, zegt de bisschop. Boris: ---	490
komt het dat jij dit weet. ---	491
je geregeld in de kerk? Anna: ---,	492
het stond in alle kranten. Overall ---	493
de mensen er over: op straat, ---	494
het werk, bij de bakker ... Boris: ---,	495

wat vonden de bakkers ervan? Anna: ---, 496 _____
die waren erg blij met de --- 497 _____
van de rechter.

Les 9 Wonen

Woning

Hoe wonen jullie ---? 498 _____
Wie heeft een eigen huis? Wie --- 499 _____
jullie huurt een woning? En wie --- 500 _____
op kamers? Anne en Peter, jullie --- 501 _____
een huis, is het niet? Ja, --- 502 _____
twee-kamerflat, in totaal 65 vierkante ---. 503 _____
Van wie huren jullie die flat? --- 504 _____
een woningbouwvereniging. In ons huurcontract staat --- 505 _____
huur we betalen. Daarin staan ook --- 506 _____
rechten en plichten. Hoe hebben jullie --- 507 _____
flat gekregen? Via de woningbouwvereniging. Die --- 508 _____
zorgt voor goedkope woningen. . We moesten --- 509 _____
ruim een jaar wachten op onze ---. 510 _____
Je kunt ook particulier huren of --- 511 _____
een makelaar. Dat is meestal duurder. --- 512 _____
huurwoning is dus minder geschikt als --- 513 _____
een laag inkomen hebt.

Een woonboot

Gisteren --- 514 _____
Mirjam op bezoek gegaan bij vrienden. Een --- 515 _____
vriend en vriendin, om precies te ---. 516 _____
Ze zijn pas verhuisd en hadden --- 517 _____
Mirjam gezegd: 'Kom gauw eens ---'. 518 _____
Ze heeft het nieuwe adres ---: 519 _____
Oude Gracht t/o 12, Rotterdam. Mirjam heeft --- 520 _____
trein genomen, en vervolgens de bus. --- 521 _____
de Oude Gracht heeft ze wel --- 522 _____
kwartier heen en weer gelopen. Want --- 523 _____
was een huis --- 524 _____
het nummer t/o 12 te zien. Geen wonder. 'Dat is --- 525 _____
woonboot daar, tegenover huisnummer 12', zei ---. 526 _____
En zo heeft Mirjam kennis gemaakt --- 527 _____
wonen op het water. Midden in --- 528 _____
centrum van een drukke stad, en --- 529 _____
in de natuur. Haar vrienden hebben --- 530 _____
de boot laten zien. 'Hij bevalt --- 531 _____
prima. Hij is ruim genoeg voor --- 532 _____
tweeën, en we wonen lekker vrij. ---, 533 _____
hier op het dak is ons ---. 534 _____
's Avonds hebben ze Chinees ---, 535 _____
in een restaurant vlakbij. Het was --- 536 _____
gezellig. Daarna heeft haar vriendin haar --- 537 _____
het station gebracht, met de fiets. --- 538 _____
vriendin voorop, Mirjam achterop, samen door --- 539 _____
drukke verkeer. Ook een bijzondere ervaring.

De wijk

Mijn --- 540 _____
en ik waren laatst --- 541 _____

Rotterdam. We liepen door een bekende wijk. ---	542
zagen om ons heen praktisch alleen ---.	543
Mijn vrouw komt zelf uit het ---.	544
Ze vroeg aan mij: 'Als hier ---	545
Nederlanders wonen, hoe leren al die ---	546
dan Nederlands? Dat is toch van ---	547
voor een goede baan. En een ---	548
dat de Nederlandse taal niet beheerst, ---	549
de leraar niet en raakt achter ---	550
school.' - Uw vrouw heeft gelijk. ---	551
mijn buurt komt bijna iedereen uit ---	552
land. Dan spreek je met elkaar ---	553
geen Nederlands. - Maar ik vraag me ---:	554
hoe heeft uw vrouw Nederlands geleerd? ---	555
ontmoette altijd veel Nederlanders. En thuis ---	556
ze altijd naar het nieuws op ---	557
Nederlandse tv. - Vertelt u eens: wonen ---	558
Nederlanders in uw wijk? Hebt u ---	559
Nederlandse burenen? Hebt u verder contact ---	560
Nederlanders? Nodigt u Nederlanders uit bij ---	561
thuis? Spelen uw kinderen met Nederlandse ---?	562
Gaan uw dochters met Nederlandse meisjes ---?	563

Les 10 Vrije tijd

Vakantie

Ik heb twee weken vakantie. De ---	564
is gesloten. Vorige week was het ---.	565
Dat is een christelijk feest, maar ---	566
heeft dan twee dagen vrij. Gisteravond ---	567
ik het einde van het jaar ---,	568
in gezelschap van een paar vrienden ---	569
mijn eigen land. Het was erg ---.	570
We hebben veel gelachen. Iemand vertelde ---	571
een leuk verhaal over zijn vakantie. ---	572
had wat Italiaans geleerd. Maar zijn ---	573
uitspraak veroorzaakte soms gekke situaties. We ---	574
ons dat goed voorstellen. Het is ---	575
1 januari, een rustige ochtend. Buiten ---	576
je nauwelijks activiteiten. Het leven moet ---	577
op gang komen. Vanavond eet ik ---	578
mijn zus. Ze kan uitstekend koken. ---	579
vraag me af: wat zal ik ---	580
gaan doen? Zal ik een stukje ---	581
fietsen? Ik zet eerst de tv ---.	582
Maar er is niets wat me ---.	583
Alleen maar reclame en herhalingen. De ---	584
verveelt me al snel. Ik doe ---	585
uit. Zal ik naar muziek gaan ---?	586
Waar heb ik zin in? Ik ---	587
niet wat ik wil. Een mooi ---	588
van het jaar. Ik pak het ---	589
Basiscursus 2. Nu zit ik toch ---	590
te werken. Wat een leven!	

Druk druk druk

'Druk druk druk.' ---	591
-----------------------	-----

was de titel --- 592 _____
 een groot artikel in een Nederlandse ---. 593 _____
 Wat bleek uit een onderzoek? De --- 594 _____
 hebben het druk. Het maakt niet --- 595 _____
 aan wie je het vraagt. Ze --- 596 _____
 allemaal dat ze het druk hebben. --- 597 _____
 je ze bezoeken, dan kijken ze --- 598 _____
 in hun agenda. Je moet een --- 599 _____
 maken. Toch hebben ze veel vrije ---, 600 _____
 vergeleken met vroeger. Waarvoor gebruiken ze --- 601 _____
 al die vrije tijd? Heb je ---, 602 _____
 dan heb je een druk leven ---. 603 _____
 Je brengt de kinderen 's ochtends --- 604 _____
 school, je haalt ze 's middags --- 605 _____
 op. Daarna moeten ze vaak naar --- 606 _____
 sportclub, naar muziekles of naar een ---. 607 _____
 Sommige kinderen zitten bijvoorbeeld op voetbal --- 608 _____
 muziekles en soms op beide. Het --- 609 _____
 is soms heel gevaarlijk. Daarom moeten --- 610 _____
 ouders hen halen en brengen. De --- 611 _____
 worden gehaald en gebracht.

Druk druk druk

Veel Nederlanders zijn lid van een vereniging of een ---. 612 _____
 Je hebt allerlei soorten verenigingen --- 613 _____
 clubs: muziekverenigingen, wandelclubs, hobbyclubs ---. 614 _____
 En tamelijk --- 615 _____
 mensen doen aan sport. Ze willen --- 616 _____
 en fit blijven. Dat lukt alleen --- 617 _____
 je je veel beweegt. Ook zijn --- 618 _____
 mensen met belangstelling voor cultuur. Ze --- 619 _____
 een museum of kijken naar toneel. --- 620 _____
 mooie film of een goed concert --- 621 _____
 dikwijls ook veel bezoekers. En jonge --- 622 _____
 gaan natuurlijk graag uit: ze gaan --- 623 _____
 vrienden naar een café, een discotheek --- 624 _____
 naar een feestje. Nederlanders hebben tamelijk --- 625 _____
 vakantie. Ook die vrije tijd willen --- 626 _____
 goed gebruiken, met verre reizen, fietstochten ---. 627 _____
 Tja, ze willen graag een goed ---. 628 _____
 Dus daarom plannen ze veel. En --- 629 _____
 krijg je soms als antwoord: 'Ik --- 630 _____
 nu eventjes geen tijd'.

Les 11 Kleren

Te dik, te dun

Kleding is --- 631 _____
 iedereen belangrijk. Vooral in een land --- 632 _____
 Nederland, met vier seizoenen. Het weer --- 633 _____
 zelfs dagelijks. 's Zomers trek je --- 634 _____
 zomerkleren aan. Maar in de winter --- 635 _____
 je dikke warme kleding nodig. In --- 636 _____
 lente kun je weer dunnere kleren ---. 637 _____
 En in de herfst heb je --- 638 _____
 regenjas nodig. 'Ik weet nooit wat --- 639 _____
 moet aantrekken', zegt mijn vriendin. 'Ik --- 640 _____

's morgens uit het raam en ---: 641 _____
mooi weer vandaag, ik trek iets --- 642 _____
aan. Maar 's middags is het --- 643 _____
en ben ik te dun gekleed'. --- 644 _____
heeft nog een probleem: soms passen --- 645 _____
kleren niet meer. 'Mijn broek past --- 646 _____
niet meer, hij zit veel te ---. 647 _____
Ik heb een grotere maat nodig'. --- 648 _____
regelmatig hoor ik: 'Ik heb niets --- 649 _____
aan te trekken'. Daar begrijp ik --- 650 _____
van: de kast hangt vol.

De nieuwe mode

Bijna --- 651 _____
mag, als het gaat om kleren, --- 652 _____
helemaal bloot en helemaal bedekt. Mijn --- 653 _____
willen de modernste kleren. Ze willen --- 654 _____
wat hun vriendjes en vriendinnetjes ook ----: 655 _____
een broek van het merk X, --- 656 _____
shirt van het merk Y, schoenen, ---, 657 _____
het nieuwste is niet goed genoeg. --- 658 _____
vind ik hier tamelijk duur. De --- 659 _____
geeft de Nederlandse gezinnen wel kinderbijslag. --- 660 _____
voor kinderen die thuis wonen is --- 661 _____
geen groot bedrag. Je krijgt meer --- 662 _____
kinderen die niet meer thuis wonen. --- 663 _____
dat geld is toch niet bedoeld --- 664 _____
luxe dingen? Ik zei tegen mijn ----: 665 _____
'ga maar een bijbaan zoeken. Dan --- 666 _____
je kopen wat je wilt'. Ik --- 667 _____
het geld niet voor die prachtige --- 668 _____
jurk. Nu werkt zij op zaterdag --- 669 _____
een winkel. 'Maar vergeet niet je --- 670 _____
voor school', heb ik gezegd. Ik --- 671 _____
dat regelmatig controleren, haar huiswerk. Ik --- 672 _____
de indruk dat haar leraren dat --- 673 _____
altijd doen. Ik vraag me af: --- 674 _____
er zoveel vrijheid op de scholen ----? 675 _____
In mijn land was dat heel ---. 676 _____
Daar droegen we trouwens allemaal een ---. 677 _____
Arm of rijk, op school was --- 678 _____
gelijk.

Een feestjurk

Man: Schiet op Roos, de --- 679 _____
van je tante begint over een --- 680 _____
uur. Vrouw: Ja, ja! Help dan ----! 681 _____
Kan deze jurk nog wel? Man: ---, 682 _____
hij staat je nog net zo --- 683 _____
als vijf jaar geleden. Vrouw: Ja, --- 684 _____
staat me wel goed. Maar het --- 685 _____
kan echt niet meer. Een open --- 686 _____
is nu in de mode, en --- 687 _____
mouwen. Man: Dat lijkt me op --- 688 _____
begrafenis ongepast. Dus dit model is --- 689 _____
goed. Vrouw: Je hebt gelijk. Maar --- 690 _____
kleur? Kan ik deze kleur dragen --- 691 _____

een begrafenis? Man: Vroeger moest je --- 692 _____
 kleren aan naar een begrafenis, de --- 693 _____
 van de rouw. Maar nu mag ---, 694 _____
 als het maar netjes is. Vrouw: --- 695 _____
 is dit netjes? Man: Wat ben --- 696 _____
 toch onzeker. Het gaat erom dat --- 697 _____
 respect toont voor de dode. Wat --- 698 _____
 je tante ervan vinden, als ze --- 699 _____
 nog kon zien? Vrouw: O, dit --- 700 _____
 ze een vrolijke jurk. Ik heb --- 701 _____
 gekocht toen ze vijftig jaar getrouwd ---. 702 _____
 Man: Ben je ermee naar hun --- 703 _____
 geweest? Vrouw: Ja. Eh, eigenlijk een --- 704 _____
 idee, in een feestjurk naar de ---. 705 _____
 Man: Nou, dan trek je maar --- 706 _____
 andere jurk aan. Het is ondertussen --- 707 _____
 voor tien! Vrouw: Oh, aan jou --- 708 _____
 ik ook niks....

Les 12 Verzekeringen en belastingen

Verzekeringen

Niets is zeker --- 709 _____
 het leven. Maar als je financiële --- 710 _____
 wilt, als je financiële problemen wilt ---, 711 _____
 dan kun je een verzekering afsluiten. --- 712 _____
 ontvangt dan een polis met de --- 713 _____
 en regels, en je betaalt maandelijks --- 714 _____
 premie. De kosten van ziekte kunnen --- 715 _____
 hoog zijn. Soms schrik je van --- 716 _____
 rekeningen van ziekenhuizen, specialisten, tandartsen. --- 717 _____
 hebben alle Nederlanders een ziektekostenverzekering. --- 718 _____
 is verzekert tegen ziektekosten. Dat moet, het is ---. 719 _____
 Als je ziek wordt, hoef je --- 720 _____
 niet in financiële problemen te komen. --- 721 _____
 zijn allemaal verzekerd tegen de belangrijkste --- 722 _____
 kosten. Daarom heet die verzekering de ---. 723 _____
 Als je je wilt verzekeren tegen --- 724 _____
 kosten van speciale behandelingen, dan neem --- 725 _____
 een uitgebreider pakket. Je betaalt dan --- 726 _____
 wel meer premie. Omdat schade aan --- 727 _____
 huis een kostbare zaak kan zijn, --- 728 _____
 je ook daarvoor een verzekering af. --- 729 _____
 heb bovendien nog een autoverzekering afgesloten. --- 730 _____
 weer in Nederland is erg onzeker. --- 731 _____
 bestaan er zelfs slecht-weer-verzekeringen. - --- 732 _____
 dat echt waar? Ik geloof mijn --- 733 _____
 niet.

Belastingen

Bij de belastingdienst moet je --- 734 _____
 jaar melden, wat je inkomen is --- 735 _____
 wat je bezit. Dat is bij --- 736 _____
 meeste mensen hun loon of salaris. --- 737 _____
 moet daarover belasting betalen. Waarschijnlijk heb --- 738 _____
 ook nog een rekening bij een ---. 739 _____
 En misschien leg je elke maand --- 740 _____

geld opzij: bijvoorbeeld voor de studie --- 741 _____
 je kinderen. Zo'n spaarrekening is ook ---. 742 _____
 Ook de waarde van je huis. --- 743 _____
 moet je allemaal opgeven aan de ---. 744 _____
 Heb je een auto, dan betaal --- 745 _____
 wegenbelasting. Daarvan betaalt de overheid de --- 746 _____
 van wegen. Wie een bedrijf heeft --- 747 _____
 winst maakt, betaalt belasting. Wie alcohol --- 748 _____
 of rookt, betaalt voor dat plezier ---. 749 _____
 Misschien word je daar niet vrolijk ---, 750 _____
 maar het is beter voor iedereen. --- 751 _____
 probeer je zo weinig mogelijk te ---. 752 _____
 Maar vergeet niet: dankzij de belastingen --- 753 _____
 er wegen en ziekenhuizen. Dankzij ons --- 754 _____
 is er onderwijs, politie enzovoort. En --- 755 _____
 ontvang je elk jaar die blauwe ---. 756 _____
 Dat zijn de formulieren die je --- 757 _____
 invullen. Tegenwoordig kun je het veel --- 758 _____
 met een computerprogramma doen. "Prettiger kunnen --- 759 _____
 het niet maken, wel makkelijker", aldus --- 760 _____
 belastingsdienst.

Een telefoongesprek

A: Goedemorgen, Vast&Zeker Verzekeringen, --- 761 _____
 Moniek de Zwart B: Goedemorgen mevrouw De Zwart ---, 762 _____
 Van Dijk. Ik heb een ---. 763 _____
 A: Zegt u het eens, meneer --- 764 _____
 Dijk. B: Mijn zoontje was gisteren --- ... 765 _____
 A: Gefeliciteerd. B: Ja, dank u. --- 766 _____
 er is een probleempje. Hij kreeg --- 767 _____
 eerste fiets. En gisterenmiddag gaf ik --- 768 _____
 zijn eerste fietsles. Wel, dat ging --- 769 _____
 beetje fout. A: Hoezo? Wat is --- 770 _____
 gebeurd? B: Op een bepaald moment --- 771 _____
 het al heel aardig, en ik ---: 772 _____
 ik kan hem wel --- 773 _____
 loslaten... En toen reed hij tegen een --- 774 _____
 auto? B: Ja, hoe weet u ---? 775 _____
 A: Ach meneer, jarenlange ervaring. B: --- 776 _____
 moet ik nu doen? A: U --- 777 _____
 een WA-verzekering bij ons.Voor --- 778 _____
 aansprakelijkheid. Die is voor dit soort ---. 779 _____
 Op onze website ... B: Wacht even ---, 780 _____
 ik moet even naar buiten. Daar --- 781 _____
 mijn zoontje met zijn fietsje door --- 782 _____
 straat. Die jongen leert snel. O, ---, 783 _____
 alweer! Ik bel u terug. Tot ---. 784 _____

Les 13 de Gemeente

Een vragenlijst

Beste bewoner/bewoonster van deze buurt, Wat --- 785 _____
 u van de buurt waarin u ---? 786 _____
 De gemeente wil graag uw mening ---. 787 _____
 Wilt u daarom de vragen hieronder ---? 788 _____
 U kunt antwoorden met: 'slecht, matig, ---, 789 _____
 goed, zeer goed of geen ---'. 790 _____

Is er voldoende plaats voor kinderen --- 791 _____
te spelen, zowel voor oudere als --- 792 _____
jongere kinderen? Wat vindt u van --- 793 _____
gratis sportlessen die de gemeente organiseert? --- 794 _____
er overlast van jongeren? Zijn er --- 795 _____
activiteiten? Is de politie regelmatig aanwezig? --- 796 _____
ze voor voldoende veiligheid? Heeft de --- 797 _____
last van het verkeer? Is er --- 798 _____
ruimte om te parkeren? Vindt u --- 799 _____
er genoeg groen is in uw ---? 800 _____
Zijn er voldoende bomen, planten en --- 801 _____
in de buurt? Wordt dat allemaal --- 802 _____
verzorgd door de gemeente? Worden de --- 803 _____
goed schoongemaakt? Staan er voldoende afvalbakken --- 804 _____
glas en papier? Dit waren enkele --- 805 _____
over gemeentelijke diensten. Op de volgende --- 806 _____
van dit formulier vindt u nog --- 807 _____
algemene vragen.

Nog meer vragen

Ten slotte enkele vragen --- 808 _____
de diensten op het gemeentehuis. Wordt --- 809 _____
goed geholpen als u een rijbewijs --- 810 _____
paspoort nodig hebt, of als u --- 811 _____
dat iemand is geboren of overleden? --- 812 _____
men u op een vriendelijke manier? --- 813 _____
u goede hulp bij financiële problemen? --- 814 _____
men belangstelling voor uw problemen? Is --- 815 _____
informatie in het algemeen duidelijk? Worden --- 816 _____
snel genomen? Doen onze ambtenaren wat --- 817 _____
beloven? Zijn ze deskundig en zijn --- 818 _____
volgens u eerlijk? Bent u wel --- 819 _____
kwaad geweest op de gemeente? Weet --- 820 _____
wat u moet doen als u --- 821 _____
niet eens bent met een besluit? --- 822 _____
u alle vragen beantwoord? Wilt u --- 823 _____
formulier dan terugsturen naar ons? Een --- 824 _____
is niet nodig. Wij danken u --- 825 _____
uw medewerking.

Les 13 De Gemeente

Discussie

- Wat voor nut heeft ---, 826 _____
zo'n vragenlijst? Niks toch? - De politiek --- 827 _____
er toch niks mee! Nou, dat --- 828 _____
je niet zeggen. B&W en de gemeenteraad --- 829 _____
alles bespreken. - Wat is ---, 830 _____
B&W, de gemeenteraad? De burgemeester is het --- 831 _____
van de gemeente. De wethouders zijn --- 832 _____
'ministers'. En de gemeenteraad is het --- 833 _____
van de gemeente, zeg maar. Dus --- 834 _____
zitten leden van de politieke partijen. --- 835 _____
reageren op de plannen van B&W. - --- 836 _____
denk je dat onze buurt beter --- 837 _____
van al dat gepraat? Misschien wel. --- 838 _____
zou zeggen: ga zelf luisteren. De --- 839 _____

vergaderingen zijn openbaar. - Waarover praten ze ---?	840	_____
Het gaat bijvoorbeeld over geld, over ---.	841	_____
Ze besluiten wat ze met ons ---	842	_____
doen. Volgende week gaat het over ---	843	_____
buurt: over de buurtproblemen, veiligheid en ---.	844	_____
Belangrijk! Dus ik ga erheen denk ---.	845	_____
Ga je mee? - Goed idee. Dan ---	846	_____
ik ze eens iets vertellen. Nee, ---!	847	_____
Het publiek moet zwijgen.		

Les 14 Geschiedenis van Nederland

Geschiedenis deel 1

Hoe lang ---	848	_____
de Nederlandse staat eigenlijk? Het is ---	849	_____
iets van de Nederlandse geschiedenis te ---.	850	_____
Want als je die een beetje ---,	851	_____
krijg je ook een beter begrip ---	852	_____
de Nederlandse samenleving. In de zestiende ---	853	_____
was er nog geen sprake van ---	854	_____
staat. Er waren gebieden met hun ---	855	_____
plaatselijke leiders. Samen vormden ze een ---	856	_____
van Spanje. Maar er was altijd ---	857	_____
verzet. In een strijd van tachtig ---	858	_____
maakte dit gebied zich los, onder ---	859	_____
van Willem van Oranje. Er werd ---	860	_____
republiek gevormd, pas toen ontstond een ---	861	_____
eenheid. Tegelijk met deze politieke ontwikkeling ---	862	_____
er een grote economische groei, die ---	863	_____
nog verbaast. In deze periode ontdekte ---	864	_____
nieuwe gebieden, en dreef men handel ---	865	_____
verre landen. Engeland is in die ---	866	_____
een belangrijke tegenstander. Waarschijnlijk vind je ---	867	_____
minder vriendelijke dingen over ons in ---	868	_____
Engels woordenboek.		

Geschiedenis deel 2

De Republiek werd rijker ---	869	_____
de internationale handel. Men kon daardoor ---	870	_____
geld aan kunst besteden. We noemen ---	871	_____
zeventiende eeuw daarom de Gouden Eeuw. ---	872	_____
beroemde Nederlander uit die ---	873	_____
is Rembrandt. De Republiek was een van de ---	874	_____
landen op aarde, ook dankzij de ---.	875	_____
In deze periode vonden veel buitenlanders ---	876	_____
de vrijheid, die in hun eigen ---	877	_____
ontbrak. Begrijp je nu waarom Leiden ---	878	_____
'stad van vluchtelingen' noemt? Maar toen ---	879	_____
rond 1800 onze vrijheid weer beperkt. ---	880	_____
leiding van de Republiek kwam in ---	881	_____
handen. De Fransen namen overigens een ---	882	_____
goede maatregelen. Achternamen werden verplicht, we ---	883	_____
een wetboek. De Fransen verlieten ons ---	884	_____
weer, en de republiek werd een ---,	885	_____
in 1813. België maakte zich later ---,	886	_____
na een kort ingrijpen van het ---.	887	_____
Dat was een militair succes, maar ---	888	_____

bracht geen eenheid. Onze koning moest ---	889
nieuwe situatie aanvaarden. Nederland ontwikkelde zich ---	890
tot een democratie. Er kwam vrijheid ---	891
onderwijs, van godsdienst en van pers. ---	892
leiders beseften dat er voor ontwikkeling ---	893
nodig is, economische vrijheid, en geestelijke ---	894
culturele vrijheid.	

Geschiedenis deel 3

In 1940 verliezen we ---	895
vrijheid weer. Nederland wordt door Duitsland ---.	896
Er is verzet, maar onze militaire ---	897
is te klein. Universiteiten en scholen ---,	898
de pers moet zwijgen, de moord ---	899
6 miljoen joden blijft altijd in ---	900
herinnering. De legers van de VS, ---	901
en Engeland winnen. In 1945 vieren ---	902
het einde van de oorlog. Amerika ---	903
ons onze economie weer op te ---.	904
Sindsdien hebben we een goede relatie ---	905
Amerika. De jaren vijftig: Nederland wordt ---	906
opgebouwd. De industrie groeit, en ook ---	907
bevolking: opnieuw komen er buitenlanders naar ---	908
samenleving, om te werken of omdat ---	909
moeten vluchten. De organisatie van Europese ---,	910
de EU, wordt steeds belangrijker. Zullen ---	911
huidige staten, zoals Nederland en Duitsland ---	912
verdwijnen? En zullen we straks allemaal ---	913
spreken? Of blijven er altijd verschillen ---	914
landen en culturen bestaan? De toekomst ---	915
het leren.	

Gezondheidszorg

Geboren

Mijn buurvrouw heeft een ---	916
gekregen. Thuis! In Nederland schijnt dat ---	917
normaal te zijn. Maar ik vind ---	918
nogal vreemd. In mijn land geeft ---	919
de voorkeur aan het ziekenhuis. Dat ---	920
toch veel veiliger bij complicaties. Maar ---	921
heerst hier de mening: je bent ---	922
ziek als je een kind gaat ---.	923
Nadat het kind geboren is, wordt ---	924
op het consultatiebureau verwacht. Een arts ---	925
daar het kind. Ze controleert, of ---	926
kind goed hoort en ziet. Ze ---	927
naar het hart, bekijkt de huid, ---	928
kijkt in de keel. Heel het ---	929
wordt zorgvuldig onderzocht. U kunt ook ---	930
stellen. Bijvoorbeeld: wat moet mijn kind ---?	931
Of: huilt het niet teveel? Vraag ---	932
aan de arts, die op dit ---	933
heel deskundig is. Eventueel krijgt u ---	934
hulp, wanneer dat nodig is. Moeten ---	935
ouders op het consultatiebureau komen? Nee, ---	936
verschijnt alleen de moeder. Maar steeds ---	937

zie je ook een vader. Een --- 938
heeft aandacht en liefde nodig van --- 939
ouders.

Lachen en huilen

Ik heb al twee dagen --- 940
in mijn buik en hoofdpijn. In --- 941
moet je altijd eerst naar de ---. 942
Ik heb telefonisch een afspraak gemaakt --- 943
het spreekuur, en gelukkig kan ik --- 944
terecht. Ik loop voorzichtig naar de ---. 945
De wachtkamer is vol. Als ik --- 946
de beurt ben, gaat de deur --- 947
de spreekkamer open. 'Mevrouw Hamidi?' --- 948
ben ik. 'Wat is er aan --- 949
hand? Kunt u mij dat uitleggen? --- 950
bent u niet zwanger? Nee? Gebruikt --- 951
medicijnen? Heeft u koorts? Heeft u --- 952
temperatuur gemeten? En kunt u eten? ---, 953
dat gaat moeilijk?' De dokter --- 954
mijn buik en rug. Hij zegt --- 955
hij geen oorzaak kan ontdekken. 'Vermoedelijk --- 956
het niet ernstig. Wees maar niet ---. 957
Ik stel voor: laten we even --- 958
dag afwachten. Misschien gaat het vanzelf --- 959
over.' Maar 's avonds wordt --- 960
plotseling erger. Ik huil bijna van --- 961
pijn. De volgende dag besluit de ---: 962
'Er moet vlug een foto worden ---. 963
Ik schrijf een verwijsbrief. Die geeft --- 964
aan de specialist'. Mijn man gaat --- 965
me mee. We rijden naar het ---. 966
Hij maakt een grapje om me --- 967
troosten. Ik kan niet lachen van --- 968
pijn.

Dialogoog

Dokter: Goedemiddag meneer Franssen. Gaat --- 969
zitten. Wat scheelt eraan? Franssen: Ik --- 970
last van pijn op de borst. --- 971
huisarts heeft een verwijsbrief geschreven. Dokter: --- 972
brief heb ik gelezen. Uw huisarts --- 973
een vreemd geluid bij uw hart ---. 974
Ik zal even luisteren. Kunt u --- 975
hemd uitdoen? Franssen: Als ik geopereerd --- 976
worden, wil ik graag een plaatselijke ---. 977
Dokter Zo, geopereerd? Bent u daar --- 978
voor? Franssen: Ja dokter. Ik wil --- 979
naar het ziekenhuis. Maar mijn vrouw --- 980
mij naar de dokter gestuurd. Dokter: --- 981
hebt een verstandige vrouw. Maar luister, --- 982
klacht is niet zo ernstig. U --- 983
overgewicht, zie ik. Houdt u van --- 984
eten? Franssen: Ja dokter. Mijn vrouw --- 985
goed koken. Dokter: Ik zal een --- 986
voor u schrijven voor de diëtiste. --- 987
is belangrijk dat uw vrouw ook --- 988

gaat naar de afspraak. Franssen: Heb ---	989
ook medicijnen nodig, dokter? Dokter: Nee, ---	990
helpen u niet. En een operatie ---	991
ook niet. Ik raad u aan ---	992
meer te bewegen. Ik wil u ---	993
zes weken weer zien. U kunt ---	994
afspraak maken bij de balie. Franssen: ---	995
dokter. Dank u.	

Les 16 Twee brieven

Straatfeest

Beste straatbewoner, U ---	996
het wellicht al opgemerkt: er zijn ---	997
nieuwe bewoners in onze omgeving bij ---.	998
Ze willen graag eens nader kennis ---	999
met hun bureu. Een feest is ---	1000
goed middel om in contact te ---,	1001
en een band met hen te ---.	1002
Daarom hebben we een buurtcomité opgericht, ---	1003
een straatfeest gaat organiseren. Wij hopen ---	1004
op 21 juni bij deze gelegenheid ---	1005
treffen. Het programma bevat voor alle ---	1006
leuke elementen: actie en spel voor ---	1007
kinderen, en vanaf zes uur de ---.	1008
Wij zorgen voor vlees, salades en ---.	1009
De plaatselijke supermarkt was bereid ons ---	1010
barbecue te lenen. Wat moet u ---?	1011
Een tafel en wat stoelen, en ---	1012
goede stemming. De voorbereidingen zijn reeds ---	1013
gang. Ook u kunt een aandeel ---	1014
daarin. Wilt u reageren? Denk niet ---	1015
lang na, neem de stap. Wat ---	1016
we als de radio waarschuwt voor ---	1017
weer? Daarover zullen we nog ---.	1018
De voorzitter	C

Schoolreisje

Lieve ouders, Even ----	1019
een e-mailtje. Ons schoolreisje in België is ---	1020
heel leuk. We hebben twee hotels ---	1021
een paar ondernemingen bezocht, in verband ---	1022
onze toeristische opleiding. Heel interessant. Vooral ---	1023
verschillen tussen theorie en praktijk. Gisteren ---	1024
we een mooi zestiende-eeuws gebouw ---.	1025
Er was ook een tentoonstelling over ---	1026
prinses. Ze moest al op ---	1027
zeventiende trouwen. Wat vreselijk! Stel je voor, ---	1028
een man helemaal over jouw leven ---.	1029
Dat is nu gelukkig wel anders. ---	1030
ze ontwikkelde zich tot een sterke, ---	1031
vrouw. Ze zorgde voor vier kinderen ---	1032
leidde een groot land. Ik denk ---	1033
haar gedrag wel tot spanningen en ---	1034
heeft geleid. Ik slaap eerlijk gezegd ---	1035
veel. We liggen met z'n tiene ---	1036
een zaal. Voordat het rustig is, ---	1037

de leraar wel tien keer waarschuwen. ---	1038
eten is in orde, beter dan ---	1039
Nederlandse eten naar mijn idee. Maar ---	1040
Nederlands is plotseling niet goed genoeg ---:	1041
ze praten hier heel anders. Vanavond ---	1042
we met z'n allen uit, wat ---	1043
en zo. Ik hou nu op ---	1044
schrijven. Tot zaterdag. Liefs, Marja	

Les 17 Dromen

Dankzij Piet Krediet ---	1045
uw dromen werkelijkheid. ---	1046
bieden goedkope leningen ---	1047
gunstige voorwaarden. ---	1048
de laagst mogelijke ---!	1049
Hé, is ---	1050
niet iets voor ons, voor die ---	1051
auto? Het salaris ---	1052
tegenwoordig elke ---	1053
op. We houden ---	1054
iets over. ---	1055
we geld lenen? Nou, laten we ---	1056
eens rekenen. Hoe ---	1057
duurt die ---?	1058
59 maanden gedeeld door 12, dat ---	1059
bijna 5 jaar. - Hoeveel extra kosten ---	1060
dat op, zo'n lening? Dat kunnen ---	1061
makkelijk uitrekenen: we nemen het verschil ---	1062
de totale prijs van de lening ---	1063
het bedrag dat we lenen. Je ---	1064
die twee bedragen van elkaar aftrekken. ---	1065
we zeggen dat we 7000 euro ---	1066
lenen. Dus dat wordt dan 8272 ---	1067
7000. Dat is € 1272,-. Als ---	1068
lenen, maken we dus € 1272,- ---	1069
kosten. Willen we een langere looptijd? ---	1070
mogelijkheid is er. Per maand betaal ---	1071
dan weliswaar minder. Maar je moet ---	1072
meer rente bij optellen. - Tja, da's ---	1073
niks. Zullen we dan maar proberen ---	1074
sparen? Ik ben het helemaal met ---	1075
eens.	

Een droomreis

Moet je horen, ik had ---	1076
gekke droom. We gingen met de ---	1077
naar Marokko, op zomervakantie. De kinderen ---	1078
gelukkig wat eerder vrij nemen. We ---	1079
per dag zo'n 700 kilometer. De ---	1080
duurde vijf vreselijk lange dagen. De ---	1081
dag reden we maar 200 kilometer, ---	1082
we wat meer rust konden nemen. ---	1083
waren erg moe. De zesde dag ---	1084
we aan in ons dorp. We ---	1085
dat ze ons niet meer zouden ---.	1086
We vertrokken namelijk uit ons dorp ---	1087

m'n dochter zes was. Nu is ---	1088
elf, en eigenlijk een echt Nederlands ---.	1089
Maar gelukkig herkende iedereen ons ---.	1090
Iedereen was blij en gelukkig om ---	1091
weer te zien. Maar plotseling beseftte ---:	1092
ik hoor geen woord Arabisch. Ze ---	1093
allemaal een of ander Nederlands dialect. ---	1094
begreep mijn eigen vrienden en familie ---	1095
meer! Toen schrok ik wakker. Tijd ---	1096
op te staan. - Ja, grappig. Of ---	1097
niet zo grappig. Maar hoe lang ---	1098
je niet in je land geweest? ---	1099
hoe ver is die reis eigenlijk? ---,	1100
reken zelf maar uit.	

De laatste les

De laatste les, ---!	1101
Herinneren jullie je nog wanneer ---	1102
cursus begon? Weten jullie hoeveel weken ---	1103
les hebt gehad, en hoeveel uren? ---	1104
hoeveel woorden je kent? Kijk maar ---	1105
je boek, het aantal staat erin. ---	1106
Nederlands moeilijk? Wie wil reageren? - Ik ---	1107
het niet moeilijk, maar het kostte ---	1108
wel veel moeite. Je moet de ---	1109
in het boek met heel veel ---	1110
lezen. En je moet heel goed ---	1111
het geluid op de cd luisteren. ---	1112
luisterde er meestal een uur per ---	1113
naar. - De uitspraak, de woorden goed ---,	1114
dat vond ik soms moeilijk. Je ---	1115
net zolang luisteren en lezen, totdat ---	1116
duidelijk is. Maar ondanks alle moeite ---	1117
ik het een prettige cursus. Wat ---	1118
leerde was erg praktisch. Wat ga ---	1119
nu doen? Ga je werken of ---	1120
andere cursus volgen? Wat je ook ---	1121
doen, Nederlands blijft belangrijk, dat is ---	1122
feit. Iedereen kan nog beter Nederlands ---.	1123
Nationaliteit of leeftijd speelt geen rol. ---	1124
je ogen en oren open, nadat ---	1125
cursus is afgelopen. Iedereen kan zichzelf ---.	1126
Tot slot: ik wens jullie veel ---	1127
bij alle volgende stappen.	